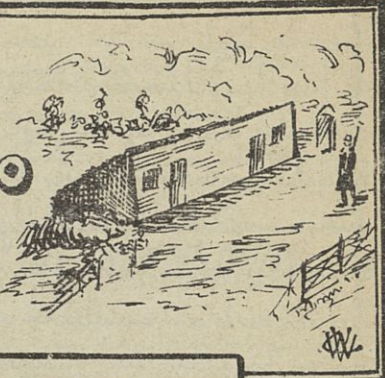

DE KAMPBODE

REDACTIE
ADMINISTRATIE
ADVERTENTIES

HOOFDOPSTELLER: L. J. DELREZ. OPSTELRAAD: QUINTENS-VERBIST-DEROUX-LORENT

ALLE DAGEN VAN
9 TOT 11 IN
ZAAL XVIII

DE GEESTELIJKE MENSCH

Zoodra het kind den moederschoot verlaat, dan is het om te beginnen volkomen vrucht, de weliswaar zeer zwakke, doch tot groeien en ontwikkelen geschikt te stoffelijke mensch, wonder geestelijke of verstandelijke kracht, al ware dan de kern dier gesteldheid aanwezig.

Naarmate het stoffelijke bestanddeel vordert, begint het menschelijke wezen, waar te nemen door middel van het gehoor, het gezicht, den smaak enz. dus door middel van de hem van nature aangeboren alhoewel in 't begin loomende organen.

Woo moet dan ieder wezen feitelijk een dubbele geboorte doorstaan hebben, namelijk: eerst en vooral de stoffelijke geboorte, die van het lichaam, later de onstoffelijke, de verstandelijke, die van den geest.

Verscheidene factoren werken mede tot de algeheele menschevordering want het spreekt van zelf dat een niet denkend, niet redenerend wezen, geen volkomen mensch kan heeten, dat blijft heel eenvoudig het levende wezen op de wijze van het dier, het mensch dier.

Het wakker worden van de menschelijke natuur bestaat in het ontwaken van de bij haar slumrende drang naar waarnemingen en ontroeringen, het is een ontwaken van de bij het menschevoren in de grootste mate vastgestelde nieuwsgierigheid, de begeerte, het onbewuste verlangen van iets vreemds gewaar te worden of te beleven.

Dat is de primitieve, de zeer ruwte en onvolkomen ontwikkelde mensch-natuur.

Het verstandelijk element komt pas later totbreuk bij den nieuwsgierigen, den kinderlijken mensch de lucht naar het onbekende doorgrondend, en doorleven van hem onontwikkeld dus onbekende en ongekende dingen openbaart.

Want een dier is om soms welbekend doch niet gekend wijl het ontledende begripvermogen ontbreekt.

Gevoelen, begripen en denken zijn de drie hoofdelementen van den verstandelijken mensch, van den mensch met de kennis van het onderscheid tusschen den schijn en het zijn, tusschen de mogelijkheid en de waanzichtige werkelijkheid of de werkelijke aanwezigheid, want hetzelfde is.

Gevoelen, begripen en denken verhouden zich tot mekaar als, Kunst, wetenschap en wijsheid.

Het wezen enkel opgevoerd in kunstgenot is als mensch zeer onvolledig; bij hem is slechts een der gesteldheden aanwezig en dan nog wel de minstgeestelijke, eigenlijk meer een eigenschap van den kinderlijken mensch en vooral zeer tekort van een eenzijdige ontwikkeling der innerlijke krachten.

Het is omgebedeling met de kunst waaraan we

onszelf te graag te goed doen, te klouwen en Want Kunst is ook onontbeerlijk voor de verstandelijken womet versuft en verdort ons wezen in de duistere droogheid van het te veel denken. Afwisseling is in alle omstandigheden noodzakelijk. Doch noemen we iemand alleen levend met zijn kunstgewel even-tueel wel een groot mens doch een zeer fragmentarisch beeld van den geestelijken mensch.

Om op dien naam aanspraak te kunnen maken heeft het denkend vermogen, de redenerende, de verstandelijken kracht zich te doen gelden; de behouwend loerende, de bedacht omwegende weetgeerigheid, de drang tot uitvrochen, het bespeurende zoeken naar kern en geest heeft aanwezig te zijn.

F. C

AAN DE VAKMANNEN

Denkt gij er wel eens aan, makkers, dat ons land na den oorlog, behoefte zal hebben aan knappe geschoolde vakmannen.

Een nieuwe oorlog zal gevoerd worden, waarin niet de kanonnen en de geweren die vuur en dood spruwen - zullen gebruikt worden, maar de hamer het aanbeeld dat zullen in den nieuwen oorlog de nieuwe wapens zijn die den welstand van ons land moeten bestendigen.

Laten wij toeren, dat, in de toekomst, de winstgevende plaatsen niet meer bekleed worden door vreemden - die ons dikwijls zoo onmenschevoren onvre gastvrijheid weten te beloonen - maar dat die plaatsen door Belgen bekleed worden.

Daarom moeten wij bevoegd zijn, om in ons land alles zelf te bereiden. - Op commercieel en industrieel gebied, zal de strijd hardnekkig zijn. - Om te overwinnen moeten wij de gewenschte kennis kennis beritten.

De praktijk is voortreffelijk, maar zij heeft slechts haar volle waarde, wanneer zij met theoretische kennis gepaard gaat. - De vakman bedreven in zijn vak, en terzelfder tijd de noodige technische kennis berittend moet ontegensprekelijk het meeste en het beste werk leveren, en het dagloon is zonder twijfel in verhouding met de hoeveelheid en de waarde van het geleverde werk.

De vakken eischen tegenwoordig meer ontwikkeling, meer gestudeerdheid, heden ten dage is het werk van den vakman meer geestelijk dan lichamelijk, om daarvan overtuigd te zijn hoeven wij slechts een kijkje te werpen in de wereld van den ons. - Alles is machinewerk.

De samenstelling der machines, wordt hoe langer hoe meer ingewikkeld. - Om de machine in werking te brengen is het noodig voldoende kennis

son te beritten over mechaniek, natuurkunde, en zelfs over scheikunde.

De werkmans moet heelemaal de meester spelen over zijn machine, en niet de knecht zijn van de machine; hij moet hare samenstelling zoo machtig zijn, dat zij onder zijn handen hoer maximum werk levert.

Ik spreek tot de verstandige werklieden die kunnen twestaan wenschen verbeterd te zien. - Zij zullen verstaan, hoop ik dat waarin hun belang en de welstand van ons land liggen. - Maaken wij van de gelegenheid gebruik om ons op te werken tot behouwend, ontwikkelde menschen.

In de metaal-afdeling van de werschool kunnen de ijzerbewerkers, wat hun vak aangaat, de noodige kennis opdoen.

KUNST KRONIEK

DE MUZIEK IN VLAANDEREN

Een vlaming die niet zingt, is geen vlaming! hij leeft niet! - Van alle volkeren, de Italianen misschien uitgezonderd is er geen dat zoveel beroemde kunstenaars, toondichters en zangers heeft voortgebracht als onze vlaamsche stem.

Het mag gerezgd worden dat van alle kunsten Vlaanderen zich de kroon heeft weten op te zetten. - Opvallend is het, dat terwijl onze groote schilders, Memling, de Van Eycken, van der Weyden, Rubens, T. Byck en Jordans hun beste werken in hun vaderland voortbrachten, het in het buitenland, was althans in de XV en XVI eeuw, dat onze groote musici tot den roem kwamen die hem onsterfelijk heeft gemaakt.

Het is dus ook in vreemde bibliotheken dat wij hunne geschriften en werken moeten gaan opzoeken. - Reeds heel vroeg was België een middelpunt van rangkunst. - Een der oudste rangscholen werd in de 9 eeuw te Kamerijk op de Schelde, gesticht, en in dezelfde eeuw werd de monnik Strubald uit het klooster van St Omands bij Doornik als kompositist wereld vermaard, met zijn "Harmonica Institutio", een boek waarin hij een nieuw notensysteem de wereld inreond, en tevens den eersten steen legde van de grondvesten waar later de polyphonie zou worden opgebouwd.

Nog verscheidene andere kunstenaars verwierven grooten naam, doch weldra verplaatsten zich de centra van herkmuriek meer naar het zuiden, en verviel de gregoriaansche kunst in onze gewesten, om plaats te maken voor de wereldsche of hooftsche muziek, die haar hoogste punt bereikte in het volks en minnelijk.

De hoven der hertogen van Brabant en der groaven van Vlaanderen werden brandpunten van hooftsche lyriek. - Aan die hoven krijt de la-

lynsche taal meer en meer plaats gemaakt voor de frissche, bloeiende sprake der ridders en minnestreken die zingend door t'land togen, hun liefdelied newierend voor de verre schone. — De oudste ons bekende wereldlyke zangers, zijn de broeders Guno en Willem van Belhune (1150-1220) die als dichters-zangers en als dappere krijgskleders in hoog aanzien stonden. —

In de 13^e eeuw vinden we nog: Mathieu en Pieter van Gent, Jocelyn van Brugge, Jehan Fremereit uit Byssel, waarvan ons tot nu toe nog liederen overgebleven zyn; wat later zong Jan I, de held van Woeringen, hertog van Brabant, in denzelfden toont terwijl de limburgsche edelman Hendrik van Veldeke door een tijdgenoot deed zeggen: "wie wot sone er von miernen."

Al heel vroeg vereenigden zich de minnestreken in gilden, zoodat we in de Brugse stadsarchieven reeds in 1292 een broederschap van "istriones" vermeld vinden, en na de opkomst van het gemeen te weren waren er in de meeste onzer vlaamsche steden de "Spelieden van de steden."

Dat er talrijke liederen in den volksmond rondgingen, bewijst het oud vlaamsche liederboek uit de 14^e en 15^e eeuwen. —

Wat de muziek betreft, staan de oudste vlaamsche volksliederen sterk onder den invloed van den gregoriaanschen zang, ja, soms nam het volkslied een kerkelyk muzikaal thema onveranderd tot melodie; soms werd het ontleende thema verder uitgebreid, doch meestal was het slechts de grondslag voor een vrijere melodie ontwikkeling. — In de 15^e eeuw bereikte de melodie van het vlaamsche volkslied een bewonderenswaardige gevoelsverfijning zoodat in: "Het daghet in den Oosten." — De Winter is vergangen, "Hequet ben ie van binnen, en Van twee Geminsterkinderen. Deze liederen zullen weldra in de liederavonden worden aangeleerd. — Omgekeerd, diende dikwijls het volkslied tot thema voor de kerkelyke kompositien; zoo werden verscheidene missen geschreven op het liedje: mijn hertken heeft altijd verlangen. —

Even kwam de Renaissance! De kunsten kregen een ongekenden bloei; elk vorst aanzag het als zijn plicht de kunstenaars te beschermen; elk hof werd een tempel waar men de kunst vergaodde. — Ons land was door talloze opvolgende oorlogen in t' verval geraakt; de wreed drama lichte die de heerlijkste kunsten doet bloeien was niet langer ons deel, en onse kunstenaars togen uit naar mildere streken. — Onse toondichters en zangers overstroonden heel Europa, en verwierven zulk een vermaardheid dat een schryver uit Gorkum in de 16^e eeuw mocht zeggen:

Gemit Italus et germanus vociferatur
Belga canit, duras voces emittit Iberus, wat beduikt: de Italiaan blaast, de duitscher brult, de spangenaar brengt harde geluiden uit, terwijl de Belg zingt. —

In de 15^e E. had de muziek in onse streken enkel gebloed aan het schitterende hof der hertogen van Bourgondië. Willen Dufay, kapelmeester van Philips den Goede, liet ons honderd vijftig composities na. — Agidius Binchois,

eveneens kapelmeester van Ph. den Goede, vormde leerlingen die later wereldberoemd zouden worden. Jan van Okegem (1430-1495) kapelmeester van Karel VIII van Frankrijk, werd het "licht der toonkunst," genoemd, was de leermeester van Josquin des Pres, en componeerde een motet waarin het onwaarschijnlijk getal van zes ondertig partijen door elkander gewerkt waren. Jacob Hobrecht, afkomstig uit Utrecht, werd in 1491 kapelmeester in de O. V. kerk te Antwerpen, en stond bekend als een der bekendste contrapuntisten van zijn tijd; in moeilijke gevallen kwam men uit den vreemde raadplegen. — In een nacht kon hij een bewonderenswaardige mis toondichten. —

Onder de leerlingen van Okegem, een heele schaar stippen wij aan Ackerman uit Gent, die tot de kapel van Keizer Karel, te Valladolid behoorde; Gaspard van Wierbeke uit Oudenaarde, die als kapelmeester van Jan Sforza naar Milaan trok; Brunel die aan het hof der hertogen van Ferrara verbonden was. — Van al die toondichters werden werken opgenomen in de prachtige muziekuitgave van Ottaviano die Petrucci die te Venetië de merkwaardigste gewochten van zijn tijd drukte. —

Sierre de la Bove, de gunsteling van Margaretha van Oostenrijk was ook een leerling van Okeghem. — Zijne missen zijn heerlijk gewochten, waarin de contrapuntistische kunst de uiterste volmaking nabij komt. —

Okeghem's beste volgeling was Josquin des Pres uit Henegouwe. — Hij was opvolgentlijk hoorknaap te St. Quentin, kapelmeester in de hoofdkerk te Kamerijk, cantor in de Sixtinsche kapel onder Paus Sixtus IV, verbonden aan het hof van den hertog van Ferrara, en later van Lodewijk XII, koning van Frankrijk. — Hij bekleedde de aller eerste plaats in de muzikale wereld van zijn tijd. Stippen wij nog aan: Mathias Pipelare; Nicolas Gombert, Philippe Verdelot, Benedictus. De Hertoghe, Jacob Clemens. — Een bijzondere vermelding verdient Johannes De Vaerweire uit Copearinghe. — Hij was gedurende enige jaren kapelmeester aan het hof van Ferdinand van Aragon te Napels, en stierf als kapelmeester te Nijvel. — Hij schreef het eerste muzikale woordenboek. —

Naast alle die groote kunstenaars staat een andere vlaamsche school, aan wier hoofd de Bruggeling Adriaen Willhaert heeft gestaan, Hij doorreisde heel Europa en was overal de gunsteling der vorsten die het wel meenden met de kunst. —

Zijn hoogsten roem won hij door de stichting der Venetiaansche muziek school, en daaruit zien we op treffende wijze hoe diep de Italiaansche muziek kunst der Renaissance in de kunst der Nederlandsche polyphonen wortelt. — De dichte scharen kapelmeesters en toondichters die naar Itale trokken hebben daar niet enkel door weldadende klanken de ooren der Luiderlingen in veroliegend genot gestreeld, maar hun werk is er duurzaam levenwekkend geweest. —

Onder zijn leerlingen had Willhaert ook twee Vlaamingen, Cyprivan van Bore, uit Mechelen en

Fluibrecht Walbrant uit Congerloo. — De Bore's werk is onvergrijs, en werd uitgegeven te München, Antwerpen, Leuven, Parijs en elders. — Fluibrecht Walbrant stichtte in 1544 een muziek school te Antwerpen en was de uitvinder van de 4de toon, de si. —

Bovendien die drie hoofdfiguren rangschikken zich nog: Jacob Arcadelt; Thomas Crecquillon, Philippus van den Berg uit Mechelen, Jacob van Kerle van Leperen, Andreas Tevermagne van Bortryk; Christiaan Ameyden, kapelmeester van Paus Clemens VIII.

Och de schitterendste basch op Vlaanderens kunstloopbaan, was wel Orlando di Lasso. —

In 1544 vergezelt hij den koning van Sicilië naar Milaan; later wordt hij kapelmeester van St. Jan te Rome; doet een omreis in Frankrijk en Belgeland, vestigt zich te Antwerpen en later te München aan het hof van Albrecht V, waar hij stierf. Lassus is een der vruchtbaarste toondichters die men aanwijzen kan. — Meer dan twee duizend zijner werken zijn bewaard gebleven. —

Uit dit vluchtig overzicht op de ontwikkeling onzer toonkundige beweging in de 15 en 16^e eeuwen blijkt het onwederlegbaar dat onze meesters de leiders waren der Europeesche muziek die dagen. — Willhaert is de gестelyke vader der Vlaamsche komponisten; Okeghem verspreidt de kunst der Vlaamingen in Frankrijk, Cinetons sticht een muziek school te Napels, en Des Pres brengt er een te Rome tot stand. —

(Wordt vervolgd)

DE DIENSTVERPLICHTING IN ENGELAND

Zijn de militaire verwickelingen van weinig belang, de politieke aangelegenheden daarentegen vey en al onse aandacht. De dienstverplichting bijvoorbeeld, is ten bespreking in Engeland, een zaak die aanleiding geeft tot verscheidene meeningen, die dan ook op verschillende resultaten uitloopen. Nog nooit in de wereldgeschiedenis heeft de engelche regering voor w' n' moeilijkheid gestaan. Van het vaste land afgezonderd werd Engeland nooit ernstig bedreigd, de machtige vloot was ook daar, om het gevaar te berouwen. In dergelijke omstandigheden was een leger, enkel uit vrijwilligers saamgesteld voldoende. Doch, als een Europeesche natie tuk op alleen-heerschappij de overige landen met overheersching bedreigde, haastte zich de engelche diplomatie aanstands een coalitie, belast met het bedwingen van de heerschachtige natie te vormen, en in alle geschillen bood Engeland al te dikwijls slechts geldelijke hulp.

Maar de tijden zyn veranderd; Duitsland maakt naar overheersching, het heeft zich vryvuldig voorbereid op een oorlog in massa, oorlog van Tarys om meer machtig in zyn hulpmiddelen. En zyn doel te bereiken heeft het natiën die met afkeering zyn van de verkrechting wond zich geschaard. De Duitsh-Bulgarsch-Turksche Kofos alsoo ontstaan, is een wereldgevaar, en om hem te verslaan hoeven de bondgenooten al hunne hulpmiddelen van te wenden. Het is niet voldoende hem een direct op te leg-

gen met moet hem sedelijk en stoffelijk vernielen want hij zal zich niet eerder gewonnen geven, dan van 'toogenblik dat hij niets meer zal kunnen vechten. De eer is voor hem gesloten, landstroken liggen voor hem open. Chans, nu de hoofdfrenten voor hem onwankelbare barieren voor hem gebleken zijn, scheidt hij een derde, en werpt zich op een nieuw grondgebied: Azië en Afrika. Dat is een rechtstreeksche bedreiging voor de Engelsche bezittingen: Indie langs den eeren kant, Egypte langs den anderen. Wat zou er gebeuren, indien de Duitschers en de Engelen tot deze islamitische landen doordrongen? Deze vraag schijnt Engeland zeer te verontrusten, men moet hem tot elken prijs den weg versperren. Op stranden voert is het indische korps - in 1914 in Frankrijk toegelopen - naar Hut-el-Amara vertrokken, Boersche regimenten ontscheperen in Egypte: - en het inwederland roept zijne zonen. Maar te antwoorden niet allen - zelfs blijven er en van de besten - over die zich verborgen: ze begrijpen niet dat de vyand de macht van hun land een gevoelig knak kan toebrengen, door het kanaal van Suez of langs Mesopotamie. Voor degeenen moet men het geconide oordeel "het nationaal werk is in gewaar" aanwakkeren.

BRIEVEN AAN AMARYLLIS

Ziet Ge wel dat ik U met nieuwjaar niet weggeet... Ik bid U myne oprechtste heilwenschen, en ik hoop, dat wij elkaar in het jaar 1916 op ons dorpe zullen terugzien. - Tiedaar alles wat ik U wenschen

kan, het is heel becorniek, dat wil ik niet ontkenen, maar kan ik U meer wenschen, ik weet er niets aan toe te wegen. Anderen zullen U misschien met veel artistieke bewijzen en hotklinkende phrasen, ook hunne wenschen aangeboden hebben, maar zeiden ze niet al hun woorden meer dan ik? Ik geloof het niet. Doch de manier zekt Ge. Nu, daar houd ik heelermaal niet van, dat weet Ge, niet waar, Amaryllis, te zijn allegaer prekers die niet meenen wat ze zeggen. Romantiekens "schone zichten" - de kanker van onze tijd, - die waansinnig dwepen en roeren met holle klanken, die scheemen met blakken muziek van holle rhetoriek. Ik vraag het U in alle rechtzinnigheid, kan een godse ernstig zijn, is dat gemaakt-beleefd-wel spreken wel waarachtig? Die pronkers zijn niet hatelijk, dat is nu eenmaal de geest van onze tijd. Zullen wij de hervormers zijn? Oh neen, maar ik ben heel blij dat ik aan deen kant niet ben. Gy ook niet geloof ik. Ik hoop toch dat Ge meer cult hebben aan de nieuwjaarswenschen van uw solidaarje, die het goed meent, dan aan de schreeuwend belachelijke doerwijze van die fin gemamereerde

heertjes die U misschien bestormd hebben met Lange afgeleerde uit boeken saamgeukelde zinnen.

Even nieuwjaarswenschen dof over het kamp.

grijste was het wel al een beetje erg rumoerig in onze dorpsnaamde stad. Eenige boobollen die dachten, dat zij moesten uitbundig vreemdij zijn bij een soortgelijken dag en in de meening verkeerd en dat de den kampbewoners nieuwjaarstag moesten koud maken. Weet een doering! zij sterfenden langs de slykenje wegen van de sene berak naar de andere waar velen van de verplichte toehoorders den lust gevoelden hun te bewijzen dat ze met hunne luidrechtigheid heelermaal de plaats mis waren. Dat is de handelswijze van enkelen liepste, maar het meerendeel der soldaten raten stil te mijmeren op hunne stroo-zak; zij dachten waarschijnlijk aan vrouw en kinderen, en ik..... ik dacht aan U.

En zeggen dat er nog mannen zijn, die er anders over denken, die deirfgenozig hebben, de juffers die het kamp komen bezoeken, niet alleen in het kamp te vergezellen, maar het zelfs wagen de juffers te begeleiden tot aan de tram, wat zeg ik..... tot Amersfoort toe, dat ligt toch heelermaal buiten de grenzen van hunne sending geloof ik. Dat ruwen die heeren natuurtijk wellevendheid..... maar dat zie ik zoo niet in..... keusch daar moet meer achter steken. Onder hen was zelfs nog een gehuwde. Weet denkt Ge over dit moer gedoe Amaryllis? Indien ze zich nog beperkten bij hun eigen roeke loosheid, maar zelfs een onschuldigen buitenstander willen zij van het rechte pad afbrengen, en dat heeft me korechig gemaakt, te, beste Amaryllis, ik wil U alles vertellen..... stel U eens voor..... de drie verliepde heertjes, kwamen zelfs bij me aandringen, en wilden mij bij de juffees presentereen, maar ik wees beleefd hun uitbid af, ze poogden mij te overhalen, ik stond pech. Dat zijn mannen die ons geluk bejiden, maar laat ze bejuwan, ze zullen mij voort in hun netten vangen, hoe staat het met U Amaryllis? Wanneer Ge in omstermdijheden verkeert als ik, of wanneer Ge gewoodzaakt zijt met manspersonen in aanraking te komen, vertel maar voort: geen verliepde derigen, laat dat uskje maar onaangeroerd, denk dan aan mij - gelijk ik deze week aan U gedacht heb - deze gedachte zal U sterken, Wat zou uw moeder wel zeggen, moest Ge daar na den oorlog met een engelen gentleman aangeboden komen, die geen woordje draamsch kan, en maar voortdurend engelsch vanwelt; het arme mensch, ze sterft van ver-

driet en..... of ook.

Ik geloof te mogen zeggen dat ik me dere week kransig gedragen heb, doe het ook zo Amaryllis en denk altijd aan uw getrouw-pietje.

WETENSCHAPPELYKE VAKNAMEN

Dat het Nederlandsch als wetenschappelyke taal, als taal voor hooge aangelegenheden van den geest zeer geschikt is hoeft geen betoog. - Waar b. v. de Franschen voortdurend behoeft gewelt vakwoorden aan het Grieksche of het Latijn te ontleenen gewelt de Nederlander zich krachtig en rijk alleen met behulpziner moedertaal, ook de onre; al were die dan bij vele Vlamingen gedeeltelyk ontredderd. - We weten nu wel dat het Nederlandsch vele woorden van vreunden oorsprong inburgerde doch dat verschynsel is algemeen en gebeurt over 't algemeen gemakhalve wyl sommige wetenschappelyke benamingen - met natuurlyk gebeurlyke kleine wyzigingen in spelling en uitspraak - cosmopolitisch geworden zijn.

Het woord "electriciteit", b. v. is een afleiding van het Grieksche elektron - borinsten; en met dien steen werden de eerste verschynselen der natuurkracht (elektricitet) waargenomen. - Wij zouden dus kunnen spreken over barnsteenkracht; terwyl barnen een oude vorm van het huidige branden is (vg. met het Engelsch: to burn), met het D. brennen en met ons gewestelyk U. woord: brammen.)

Ons woord straal (halve doorneter) heeft niets gemeens met b. v. den straal der zon het is van oud jers maanschen oorsprong! Bij onze voorouders heette strala (vg.).

Vele Vlamingen zeggen nog: de bijstraalt (voor: steekt) het Fr. "rayon" werd dus aangewend in verband met "arc" - boog. - Wij drukken dat verband beter en inniger uit met: boog en doortegen, over: pijl. In "de bijstraalt" ligt de gedachte aan een pijl ook gesloten, wyl de engel der by den vorm van uiterst fijn pijlje heeft. - Cyfer is van Arabische herkomst: qyfr = leeg, nul (vg. met het Engelsch: cipher) om nu den naam: cyfers toe te passen op alle tekenen die soort is men te werk gegaan zooals met "alfabet" b. v. Alfabet is eenvoudig de samentrekking der twee eerste Grieksche letter-namen: alpha en beta - het laatste lid onvolledig.

Cylinder is een Grieksch woord en beduidt vol. rolruil of wals. - Centrum is zuiver latyn (fr. Centre) en wordt door ons midden of middenpunt genoemd. -

Quares is een afleiding van het latynsche Crum: civoer mij. - Zone is Grieksch (zone) en daarmee bedoelde men den band of den gordel van een vromi. of ook wel de plaats waar die band of die gordel gedragen werd. Philosophie komt van de Grieksche woorden philos grond van; geest van. - en sophos = wijs. - Dus philosophie = de zucht of de begerte naar wysheid die om de waarheid te kennen. -

Philogie (fr. logos: rede of algemeener spraak of taal) dus taal - wetenschap of taalrunde. -

Lithographie (fr. lithos: steen; grapho: ik schryf) dus steenschrift wat den steendruk toelast. -

Het fr. chroma: kleur, vandaar chromolithographie kleur - steendruk

F. C.

VAN EEN VORSTENPAAR

- als een sprookje van ouds -

Daar was een jonge Koning,
Zijn land was in gevaar;
Zijn volk dat liep te wapen,
De Koning, die stond klaar!
Zijn gade bracht de kind'ren
Naar veilig, over zee;
Het vaartuig keerde weder,
De moeder keerde mee.
Men zag haar zedig treden,
Door kerk en hospitaal,
Zij kwam tot de gewonden
Met wachte vrouwen taal.
Het land dat werd geëist
Als nimmer nog voorheen;
Hun herten sloegen moedig,
Ze vreesden niet, o neen!
- Wanneer mijn mannen sneven,
Zoo sprak de Koning boos,
„Kial een der hinnen wesen,
„Kial het zelfde doen.“
Zoo staan ze naast elkander,
Het jonge vorstenpaar,
Van trouw- en getrouwe staand'gen,
Ze kennen geen gevaar!

F. H. DUQUESNE - VAN GOGH

Een hart woord, snel en fel gesproken, heft meer kracht,
dan een lang, zwaar bericht, dat slaperig uit gezegd wordt;
Een kleen hamer, snel gezeven, heft meer macht,
dan een ruwar yzer, dat maar op den bont geleid wordt.

ARBEID

De wetenschap steekt in geen bed met pluimen:
Wie leeren wil moet vroeg de veeren ruimen;
Wie eerst nog eet, die heeft geen kans van graan;
Wie dorschen wil moet eerst den ploeg doen gaan;
Wie niet en luift kan zich daarna niet warmen;
Wie winst wil doen, die reppet hand en armen;
Wie prijs begeert, die stelle zich te loep.
Voor arbeid zijn alle dingen te koop.

GELEERDHEID

De beroemde Elias Annes Burger kreeg op zekeren
dag zijn turfschipper bij zich, die zyne verbaring
uitdrukte, dat iemand zich zoo aanhouden kon bezig
houden met op oude letters te turen.
„Ja“, zei Burger, „ieder heeft zo zijn liefhebberij en zijn

vak. - Bij rondt dat hem en weer trekken in een
tjalk met bevalen, en daarentegen heb ik de studie
lief, en hoe moeilijker hoe meer zij den geest prik-
kelt. - Zoo heb ik hier een woord, waar ik al veer-
tien dagen op zit te turen, zonder dat ik het raden
kan. - Wie 't is een kaldeensch woord, en stonden
hier nu drie puntjes, en stonden hier nu drie punt-
jes, dan zou ik het terstond kunnen verklaren,
doch er staan er vier en nu weet ik er niets van
te maken. De turfschipper bekeek het handschrift
en wel met zooveel aandacht als ware, zij een pro-
fessor in de Oostersche talen geweest. - Op eens riep
hij uit: „Dat eene is geen punt, 't is een mung =
gesch. .... tje!“ Burger heek nogmaals toe,
hield het handschrift vlak tegen het licht, en erken-
de dat de turfschipper gelijk had en de moei-
lijkheden in 't kaldeensch beter kon op helderen
dan hij zelf.

DE KAPEL

Een kapel zweefde hoog, hoog, in de lucht. - Ze genoot
hare vrijheid, hare schoonheid, en vooral verlus-
tigde zij zich in 't aanschouwen van alles wat onder
haar was.
„Komt, komt hier ... hoog! ... scheen ze toe te roepen aan
hare zusters, die ver onder haar rondfladderden op de
bloemen der aarde.
„Wij drinken honig en blijven beneden.
„O lieve zusters, als ge wilt hoe heerlijk 't is alles te over-
zien ... komt!
Zijn er bloemen daarboven, waaruit we den honig kunnen
zuigen, dien wij kapellen noodig hebben om te leven?
Men riet van hier al de bloemen ... en dat genot ...
„Hebt ge honig daarboven?
„'t Is waar, honig was daarboven niet!
De arme blinder, die tegenen had in 't wonen beneden,
werd vermoed ...
Zoch trachtte zij zich op te houden! 't Was zoo schoon,
wond ze, zoo alles te overzien, alles te begrijpen in een
blik.
„Maar honig ... honig! ... Neen, honig was er niet daarboven,
En ze werd zwak, die arme kapel. - Haar vleugelslag
werd trager, trager.
En ze rakte ... en ze overzag al minder.
Zoch wou ze ...
„Neen, 't laatste niet ... ze daalde.
Eis, daar komt ge, riepen de zusters, wat hebben we u ge-
regd?
Zoch komt ge, als wij, honig zuigen uit de bloemen hier
beneden.
„Wij wisten 't wel!
Zoch riep de zusters, verheugd, omdat ze gelijk hadden, schoon
ze dat hadden niet gebrek aan bies van 't schoone daarboven.
„Komm, en zuig honig als wij!
En de kapel daalde ... al lager ... en wilde nog ...
„Blaas wat een bloemstrik ... zou ze dien kunnen bereiken?
Ze daalde niet meer ... ze viel naast den strik, op den wig,
in het spoor ...
En daar werd ze vertrappt door een ezel.

FRANSCHES BESPREKKING

THEATER KAMPI OM 2 U.

12 Januari: D. - versterkingen op de hedendaag-
sche slagvelden -

L. MOUREAU

VOETBAL

Op 1sten Januari hebben D.O.S. II en ons tweede elftal
elkaar ontmoet voor het finaal-tournooi van 2de categorie.
De onzen waren overwinnaars met 2-0 en verkeren-
zo de schoone medaille als eerste prijs van dit tournooi.
In deze ontmoeting hebben al de spelers zich krangig gehou-
den en verdienen ten volle geprezen te worden.
Drie elftallen „D.O.S.T.“ „S.V.S.I.“ en ons eerste ontmoet-
ten elkaar in het tournooi van 1ste categorie.
In de 1ste match werd ons elftal geklopt met 1-0.
Zij hadden meer verdiend maar ten eerste een tegenval-
lertje en ten tweede de hollandsche scheidsrechter die
ons insiens niet heelmaal onpartijdig is opgetreden.
D.O.S. en S.V.S. stonden dus tegenover elkaar voor
den eindwedstrijd. S.V.S. was overwinnaar. - Steekt
weer en een weinig belangrijke match.

De match van zondag, morgen tusschen S.V.S en Reist
liep uit op de overwinning van Reist met 2-0. - Het
Reist-elftal was klaarblykelijk beter getraind dan zijn
tegenstander het komt zelfs vreemd voor dat de Reig-
praal niet schitterender was.

Om 1 u. 30 begint de match tusschen Hercules II " V.
F. F. I. - - - - - Bloedhinge uitruif en spoelgentyke aanval-
len van beide kanten, maar de achterhoede wendt het
gevaar af. - De onze schijnen en voogenblik in goed sam-
menspel. - Is het de tegenwoordigheid van Mosselmanns
die hen aanspoort goed werk te leveren? - De laatste
maakt een prachtige doelpunt, door de menigte met
luidruchtige toefuchtingen beantwoord. - Eenige mi-
nuten later komt de bal weer in het net der Hollan-
ders te recht, maar het wordt als buitenspel aange-
rekend. - De Hollanders willen kost wat kost gelijk
maken maar onze backes beweren het gevaar.
Na de rustpoos herbegint de kamp heviger dan vroeger.
De onzen kunnen de Hollanders niet weerhouden na
25 minuten hardnekkigen twist den bal in het net van
Opsoners te zenden.

Vervolgens missen de zwart-gelen; door een tegen-
valler, tot tweemaal toe het doelpunt. - Zoo eindigde
de match, onze spelers kwamen er eervol uit. Zelfs
het spel over het al geheel beschouwd verdienden zij
overwinnaars te zijn. - Al de spelers, ten anderen,
waren bewonderenswaardig, de toeschouwers hebben
ze dan ook luidruchtig toegefucht.

Aan onzen kant waren Mosselmanns, Van den Hobe,
Sierrard en Verbinnen de beste, bij de Hollanders
kunnen wij noemen de backes, half-center, en rechts
binnen.

Aan de inrichters die zoo'n prachtige ontmoeting
wisten op te bouwen te zetten hartelijk dank.

- SOLO-SLIM -

Op 7de Januari is de kaart van Onder Offi-
ciërs is een solo-slim gespeeld door de wacht-
meester Stalbaerts met 70 schepens van aas en
heer en ruten aas, heer en boer, zyne medespel-
ers waren de fourrier Debover en de wachtmeest-
er Luycks en Peeters.

Bravo en nog vele van die slim.
Da-ag.

VOOR ALLE ADVERTENTIEEN
- ZAAI XVIII -

• FOTOGRAFIE •

L.B.J. SERRE

• KAMP I •

UTRECHTSCHEWEG 48

AMERSFOORT

BELGISCH PERSONEEL

VERSCHILLENDE WERKEN

MATIGE PRIJZEN

VERZORGD WERK

DE PRAKTISCHE LEERGANGEN VAN

LITHOGRAPHIE - BOEKBINDEN - SCHILDERS

BEHANGERS - STOFFEERDERS

HEBBERN PLAATS IN EEN DAARTOE GESCHIKT WERKHUIS, WAAR DE
LEERLINGEN IN STAAT GESTELD WORDEN WERKEN VAN ALLE AARD UITTE
VOEREN. ZICH TE WENDEN TOT DE AFDEELING VERSIERENDE KUNSTEN DER
WERKSCHOOL

OUD-HOLLANDSCH PROEFLOKAAL

- HET KAPELHUIS -

TEVENS RESTAURANT

- DIVERSE BIJEN -

JAC. KEMPEN

HOEKL. V. KERKHOF. AMERSFOORT.

CAFÉ BELGE

UTRECHTSCHESTRAAT 32

- AMERSFOORT -

- BESTE CONSUMPTIES -

UITMUNTENDE MIDDAGMALEN

- BEAFTEEK-FRITES -

- BROOD EN BIER 0^{fr} 50 -

••••• LANDBOUWERS •••••

DENK ERAAN NA DEN OORLOG DAT DE DRAI-
NEER BUIZEN VAN DE TUILERIES D'HAVINNES
BU DOORNIK, DE BESTE ZIJN.

VRAAG ZE BIJ ALLE ERNSTIGE HANDELAARS
OF BIJ GEBREK HIERAAN, AAN DEN ALGEM.
VERTEGENWOORDIGER VOOR BELGIËN HOLLAND

R. STEYAERT BOGAERDSTRAAT 78
THOUROUT (W. V.)

HORLOGERIE

J. SPEULSTRA

- KAMPSTRAAT-13 -

ATELIER VOOR REPARATIE

GOEDE EN ZORGVULDIGE BEHANDELING

UWER HORLOGES

WEST-FLANDRIA VAARTKAAI TE

ROESELAERE

FABRIEK VAN CEMENT PANNEN - TEGELS

BUIZEN-ENZ - POMPUTTEN-WATERBARKEN-

VERGAARBAKKEN - CITERNEN EN AALPUTTEN

IN GEWAPEND BETON (SYSTEME MONIER)

DÉPÔTS IN THOUROUT EN IN DIXMUDE
BIJ JÉROME CATTART
BESTUURDER RAYM. STEYAERT
BOGAERDSTRAAT
THOUROUT

AUTO SR. WERKSCHOOL KAMP VAN ZEIST